

den, at en Returbillet kun udstedes for en enkelt Dags Rejse, saa kommer man heller ikke ind paa de Abnormiteter, som det ærede Medlem nævnte fra Preussen, hvor Returbilletten gælder i 45 Dage. Det var ganske sikkert urigtigt, at vi i sin Tid gik til at give de over en længere Tid rækkende Returbilletter. Begrænsningen til den ene Dag er derimod sund og naturlig, og det vilde være en af Vejene til at faa mere ud af vore Baner. Jeg skal endnu om denne Sag gøre opmærksom paa, at ved en af de Baner, som jeg i mit forrige Foredrag omtalte, blev det oplyst for mig af en Driftsbestyrer, som havde rejst i Sverige, at rundt omkring fandt han private Baner, der ikke blot havde reduceret Betaling for Dobbeltrejser, men endogsaa vare gaaede saa vidt, at enhver Billet mellem to Stationer gjaldt ikke blot for en enkelt Rejse, men uden noget Tillæg for Rejse frem og tilbage samme Dag; og det stod man sig godt ved, fordi det meget fremmede Nærtrafikken, netop den, som vi ønske skal være billig. Det er dem, der af det ærede Medlem for Sæby (Vilhelm Lassen) kaldes Kunde-Rejsende, han med Rette ønsker, at vi ikke maa gøre Rejsen kostbar for.

Der var endnu en enkelt Bemærkning, som rørte ved et af de Hovedpunkter, jeg nævnte. Det ærede Medlem sagde, at min Sidemand, det ærede Medlem for Hurup (N. Andersen) og jeg havde vist ikke Ret i, at man ingen Steder havde lovbundne Statsbanetakster. Ja, da jeg sagde det, sagde jeg det med det Forbehold: „saa vidt jeg vidste“, og det er godt muligt, at der kan være et enkelt Land, der gør noget ligesaa urimeligt, som det vi have gjort; men jeg tror det blot ikke, og det Eksempel, det ærede Medlem nævnte, modsiger mig i hvert Tilfælde ikke; thi det var to Lande, der ikke have Statsbaner, nemlig Frankrig og England, og det er klart, at naar man giver private Folk et Monopol paa Banedrift, saa skylder man Publikum paa visse Punkter at begrænse Banerne med Hensyn til Taksterne. I England er der i øvrigt mig bekendt ikke anden større Begrænsning med Hensyn til Person-taksterne, end at der er en Parlaments-akt, der siger, at paa enhver Bane skal der føres et enkelt Tog i hver Retning, som ikke maa koste mere end 1 Penny pr. engelsk Mil. Det er jo klart, at en saadan Bestemmelse er ganske naturlig, naar man staar over for Privatbaner, hvorimod det intet har at gøre med, hvad man her vil fastslaa, paa Forhaand at binde

Administrationen ved en Lov til bestemte Takster. Det er det, jeg finder urimeligt og urigtigt.

Siden jeg har Ordet, vil jeg endnu gøre en kort Bemærkning til det Krav, der er kommet frem, om at forhøje Taksterne for 2den Klasse. Det ærede Medlem for Sorø (Poul Christensen) gik endogsaa saa vidt — saa vidt jeg forstod ham — at det helst maatte komme til, at vi kun havde een Klasse, og naar vi efterhaanden gøre 3die Klasse saa bekvem, som vi gøre, ville vi ogsaa sikkert kunne naa dette; vi ere ganske godt paa Vej dertil. Thi det er klart, at naar det om Sommeren, tildels ogsaa om Vinteren, er næsten lige saa behageligt at rejse med 3die som med 2den Klasse, vil ganske naturligt næsten alle Mennesker benytte 3die Klasse, naar der er betydelig Forskel paa Priserne for 2den og 3die Klasse; vi naa maaske derved at skabe en demokratisk Foranstaltning, men vi naa sandelig ikke at skaffe vore Baner den fulde Indtægt. Naar der ikke er andet end den honnøtte Ambition, der bevæger Folk til at rejse paa 2den Klasse, ere vi heldigvis saa fornøftige her til Lands, at der ikke er mange, der ville sætte sig i en Ekstraudgift derfor. Det er nu imidlertid saa efter nogle nøjagtige Undersøgelser, jeg i sin Tid med kyndig Bistand har anstillet, at selv om vi regne alle de Udgifter med, som følge af det mindre Antal rejsende, der kan være i anden Klasse end i 3die Klasse, og den deraf følgende større Udgift til Kopperne, den større Trækkraft, der fordres, fordi de ikke fyldes saa stærkt osv., kommer man endda ikke op til, at Jernbanens Merudgift for rejsende paa 2den Klasse, sammenlignet med 3die Klasse, bliver mere end $\frac{1}{2}$ Øre; deraf følger, at det man netop, naar man vil have Banerne til at betale sig, maa ønske, er at faa Folk til at benytte 2den Klasse, hvorved Statsbanerne allerede med de nugældende Takster ville have en Merindtægt pr. Kilometer af 1 Øre pr. Passager. Det vilde derfor af økonomiske Grunde være meget urigtigt at gaa i det Spor, som er anvist fra forskellige Sider og særlig fra det ærede Medlem for Sorø.

Vilhelm Lassen: Jeg antager, at det høje Ting paa denne Tid af Aftenen ikke er anlagt for saa lange Taler. Der kunde ellers nok være Anledning for mig til at gøre min Replik noget lang. Thi der er adskillige, som have beskæftiget sig med, hvad jeg har sagt. Jeg takker for den